

Jadwiga Chudziakowa, Wiesława Matuszewska-Kola, Gerard Wilke

Mogilno

Informator Archeologiczny : badania 6, 205-206

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Miodusach - Pokrzywnych wynosiła pierwotnie około 25 m. Materiał ceramiczny pozwala wyznaczyć chronologię kurhanu na X-XI w.

Badania będą kontynuowane.

MOGILNO

Katedra Archeologii
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
w Toruniu

Badania prowadzili dr Jadwiga Chudziakowa
/autorka sprawozdania/, mgr Wiesława
Matuszewska-Kola, mgr Gerard Wilke.
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Trzeci
sezon badań. Zespół klasztorny pobenedyk-
tyński. Osada wczesnośredniowieczna -VIII-X w. ,
gród wczesnośredniowieczny- X-XII w., obiekt
klasztorny - XI-XVII w.

Badania skoncentrowano przede wszystkim na dziedzińcu klasztornym oraz jak w ub. sezonie na terenie ogrodu przylegającego do kościoła od strony północnej.

W wyniku prac na terenie dziedzińca, dokonanych aż na dwunastu wykopach badawczych, uzyskano dalsze cenne źródła do odtworzenia historii rozwoju osadnictwa na badanym terenie, jak i dotyczące bezpośrednio rozwoju obiektu sakralnego i klasztornego. Badania fundamentów nawy południowej kościoła, wykazały istnienie tu, podobnie jak od strony północnej kościoła, fundamentów transeptu bazyliki romańskiej. Pozwoliło to na ustalenie szerokości obiektu romańskiego na 22,5 m.

Po stronie północnej dziedzińca odkryto studnię o głębokości 8 m, wykonaną z kamienia nie wiązanej zaprawą wapienną. Na dnie studni zalegały spalone fragmenty jej drewnianej nadbudowy. Zawartość studni, stanowiły zabytki / fragmenty ceramiki, monety, przedmioty metalowe/, które można zamknąć w ramach chronologicznych XI/XII - XIV wieku.

Na terenie ogrodu przylegającego od strony północnej do kościoła, odkryto fundamenty oraz posadzkę, niewielkiej ceglanej konstrukcji, którą sięgając do dość licznych analogii, można określić jako resztki dzwonnicy. Na podstawie układu stratygraficznego, należy ją datować na wiek XIV. Na znacznym obszarze odkryto tu również fundamenty zabudowań, będące pozostałością samego klasztoru, lub należące

do budynków klasztornych typu gospodarczego. Badania w obrębie północnej wieży barokowej wykazały istnienie dobrze zachowanych fundamentów wieży romańskiej z trzema przyporami w znacznym stopniu przebudowanej, przypuszczalnie w końcu XIII, lub na początku XIV wieku.

- Podjęte zostały także badania wewnątrz kościoła w nawie południowej. Pracami tymi objęto w pierwszym rzędzie kryptę grobową. Odkryto w niej sześć trumien całych, oraz kilka porzrzucanych i silnie zniszczonych. Zachowane napisy na niektórych trumnach oraz ich fragmentach, wskazują na osoby zarówno duchowne jak i świeckie. Daty zamykają się w ramach XV-XVII w. Wśród trumien drewnianych, odkryto jedną cynkową, która stanowi szczególnie piękny zabytek sztuki barokowej. Pod posadzką krypty, odsłonięto warstwy osadnictwa wczesnośredniowiecznego, pochodzące z VIII-X w. Warstwy te salegały pod fundamenty krypty.

Do bardzo cennych odkryć w nawie południowej kościoła, należy odsłonięcie kamiennych schodów romańskich, prowadzących przypuszczalnie do kościoła tzw. dolnego. Bowiem wiele danych wskazuje na fakt, że presbiterium było dwupoziomowe.

W bieżącym roku podjęto również badania w ogrodzie od strony presbiterium, gdzie odkryto fragmenty konstrukcji ceglanych, przypuszczalnie browarów klasztornych / XVI-XVIII/XIX w. / . Poniżej tych fragmentów, na głębokości 1,72 m, wystąpiła warstwa osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Treść tej warstwy świadczy, że jest ona pozostałością po osadzie grodowej, którą można odnieść do X-XII w. Pod tą warstwą salegała następna z zachowaną dość dobrze palisadą wykonaną z drzewa dębowego oraz fragmenty konstrukcji drewnianych, pochodzących z zabudowań osady. Treść tej warstwy stanowiły fragmenty naczyń, które można zamknąć w ramach chronologicznych VIII - X wieku. A więc, odkryto tu ślady najstarszego osadnictwa jakie dotąd stwierdzono na terenie wzgórza klasztornego w Mogilnie.

Badania będą kontynuowane.

NIDZGÓRA, pow. Żuromin

Katedra Archeologii Pradziejowej
i Wczesnośredniowiecznej
Uniwersytetu Warszawskiego

Badania prowadził dr Jerzy Gąsowski,
Finansował Komitet Słowianoznawstwa
PAN, Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Tegoroczne wykopaliska przyniosły w zasadzie rozwinięcie i uzupełnienie wniosków, uzyskanych w sezonie roku poprzedniego. Rozkopano powierzchnię 1 ara